

SYSTÉMOVÁ PODPORA
INKLUZIVNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

www.inkluze.upol.cz

Katalog podpůrných opatření

Kontext sociálního znevýhodnění

Tomáš Habart,
Praha, 6.11.2015

Systemová podpora inkluzivního vzdělávání v ČR

červenec 2013 - červen 2015

Nositel projektu: Univerzita Palackého v Olomouci

Partneři projektu: Člověk v tísni

- Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání
- Asociace pracovníků SPC

Spolupracovali:

- Agentura pro sociální začleňování
- Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové
- Pedagogická fakulta Univerzity Jana Ev. Purkyně Ústí n. Labem
- Pedagogická fakulta Jihočeské Univerzity České Budějovice

SYSTÉMOVÁ PODPORA
INKLUZIVNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

www.inkluze.upol.cz

MODUL
Katalogy podpůrných
opatření

MODUL
Asistent pedagoga

MODUL
Další vzdělávání
pedagogických
pracovníků

Katalog podpůrných opatření

Obecná část

Sedm dílčích částí pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu:

- mentálního postižení nebo oslabení kognitivního výkonu
- zrakového postižení nebo oslabení zrakového vnímání
- sluchového postižení nebo oslabení sluchového vnímání
- tělesného postižení nebo závažného onemocnění
- poruchy autistického spektra nebo vybraného psychického onemocnění
- narušené komunikační schopnosti
- sociálního znevýhodnění

Katalog podpůrných opatření

- **Obecná část:**

- Proč byl Katalog vytvořen?
- Jakému účelu bude sloužit?
- Co to jsou podpůrná opatření, stupně podpory?
- Kdo bude podpůrná opatření realizovat v praxi?
- Jak má s Katalogem pedagog pracovat?

Katalog podpůrných opatření

Dílčí část pro žáky s potřebou podpory z důvodu szn:

- Projevy sociálního znevýhodnění a jeho dopady do vzdělávání.
- Pedagogická diagnostika žáka, který potřebuje podporu z důvodu sociálního znevýhodnění.
- Kapitola 4: Oblasti podpory a karty podpůrných opatření.
- Slovníček odborných pojmů, kontakty na spolupracující organizace, seznam literatury.

Katalog podpůrných opatření

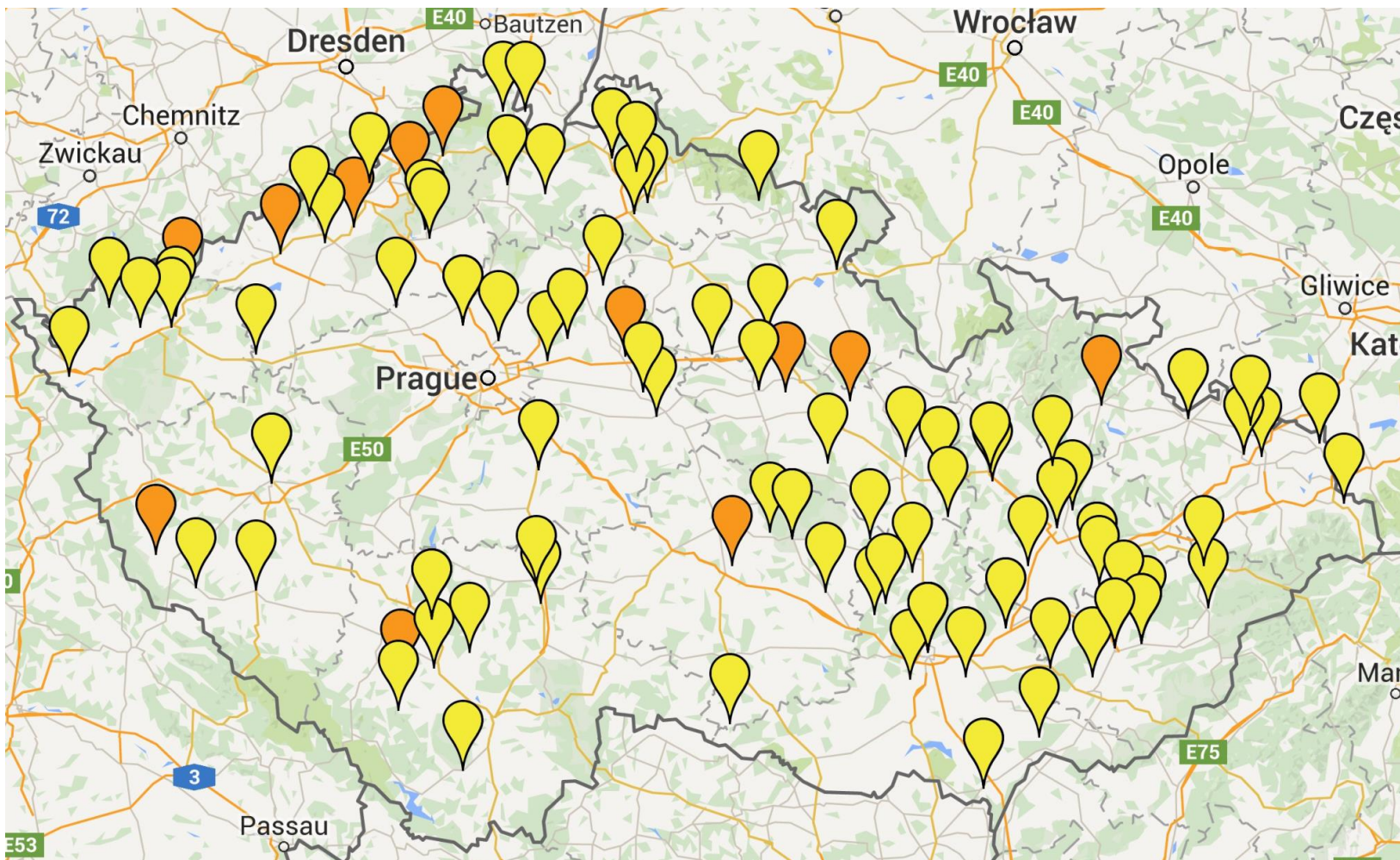
- 90 autorů
- Cca 1600 stran textu
- 14 měsíců tvorby
- 4 měsíce ověřování v praxi
- 4 864 připomínek
- 17 oponentských posudků
- 500 výtisků, pdf, e-book,
<http://www.inkluze.upol.cz/portal/vystupy>
- Elektronická verze www.katalogpo.cz

Ověřování Katalogu PO

 Dílčí části ZP

 Dílčí část SZN

Sociální znevýhodnění

- Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. (zák. č. 82/2015)
- „sociální znevýhodnění“ je nadále citlivou oblastí
- Jak budou identifikována podpůrná opatření pro tyto žáky?
- Návrh SPIV: „posuzovací schéma“

Odhad počtu žáků s potřebou podpory z důvodu SZN

(na základě ověřování Posuzovacího schématu na vzorku 4433 žáků ZŠ)

Stupeň podpory	Spodní odhad	Střední odhad	Horní odhad
1	37 500	105 654	173 807
2	9 000	25 191	41 382
3	3 500	10 027	16 553
Celkem	50 000	140 872	231 742

Mezinárodní srovnání: Nizozemí - 22 % žáků se SZN, Belgie 24 %, Česká republika 0,07 % (OECD, 2007).

„Hodnotím-li podmínky na naší škole v současnosti, jsme připraveni vzdělávat žáky s ...“

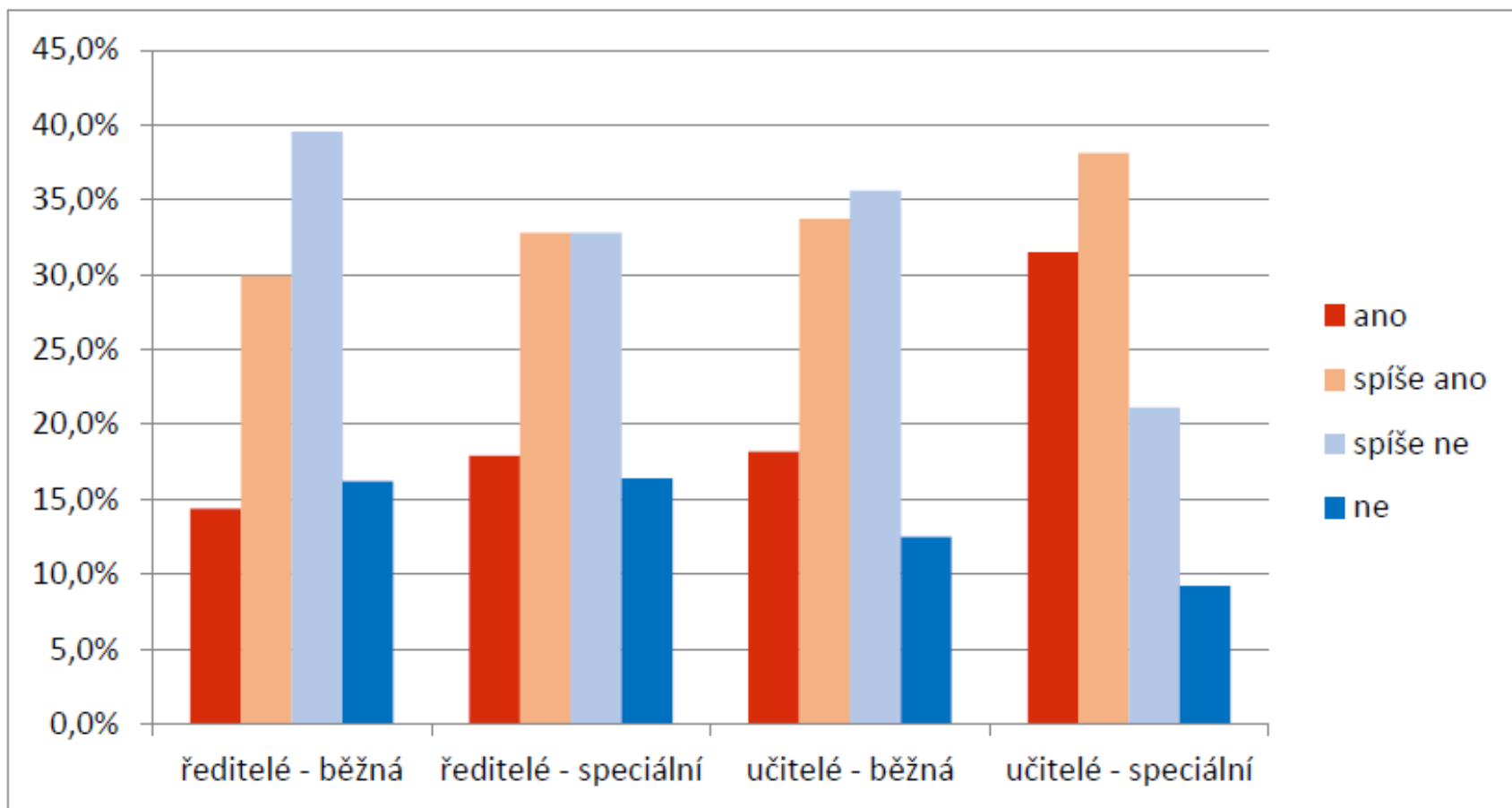
(Zpráva z výzkumu Postoje a potřeby ped. veřejnosti ve vztahu k implementaci PO, SPIV, 2015.
4123 respondentů, z toho 1154 ředitelů, 2736 učitelů)

Skupina žáků se SVP:	URČITĚ ANO	SPÍŠE ANO	SPÍŠE NE	URČITĚ NE	NEVÍM
Mentální postižení – lehké	27,23%	30,86%	24,09%	15,11%	2,72%
Tělesné postižení	23,0	34,9	24,2	14,5	3,3
Závažné onemocnění	24,53	45,39	16,65	7,53	5,90
Sluchové postižení	12,0	26,2	32,5	23,8	5,6
Zrakové postižení	9,8	23,8	34,1	26,6	5,7
Narušená komunikační schopnost	19,3	38,1	27,8	9,2	5,7
Poruchy autistického spektra	21,9	32,2	26,7	14,5	4,8
Specifické výv. poruchy učení	53,3	33,6	8,6	2,5	2,1
Specifické výv. poruchy chování	29,6	39,6	20,9	6,9	3,0
Psychiatrická onemocnění	7,1	18,0	34,6	30,0	10,4
Nedostatečná znalost vyuč. jazyka	17,98	43,13	24,36	8,10	6,43
Bez podpory v domácím prostředí	27,50	45,30	14,29	6,01	6,91
Tzv. sociálně vyloučené lokality	18,18	32,90	24,32	10,45	14,14
Mimořádné nadání	38,48	43,25	9,49	5,79	2,98
Žák jiného etnika	45,03	42,64	6,28	1,84	4,22

„Vzdělávání ve speciálních školách je pro žáky se SZN lepší.“

(Zpráva z výzkumu Postoje a potřeby ped. veřejnosti ve vztahu k implementaci PO, SPIV, 2015.
4123 respondentů, z toho 1154 ředitelů, 2736 učitelů)

Diagnostika mentálního postižení v ČR

Nejednotná v čase i v místě

Neodůvodnitelný pokles procentuálního podílu diagnózy mentálního postižení na celkovém počtu dětí v povinné školní docházce – **pokles o téměř 40% během pěti let!**

Až trojnásobné rozdíly výskytu diagnózy mezi kraji v ČR.

	Rok 2009	Rok 2014
Ústecký kraj	5,77%	3,77%
ČR	2,96%	1,84%
Hlavní město Praha		1,07%

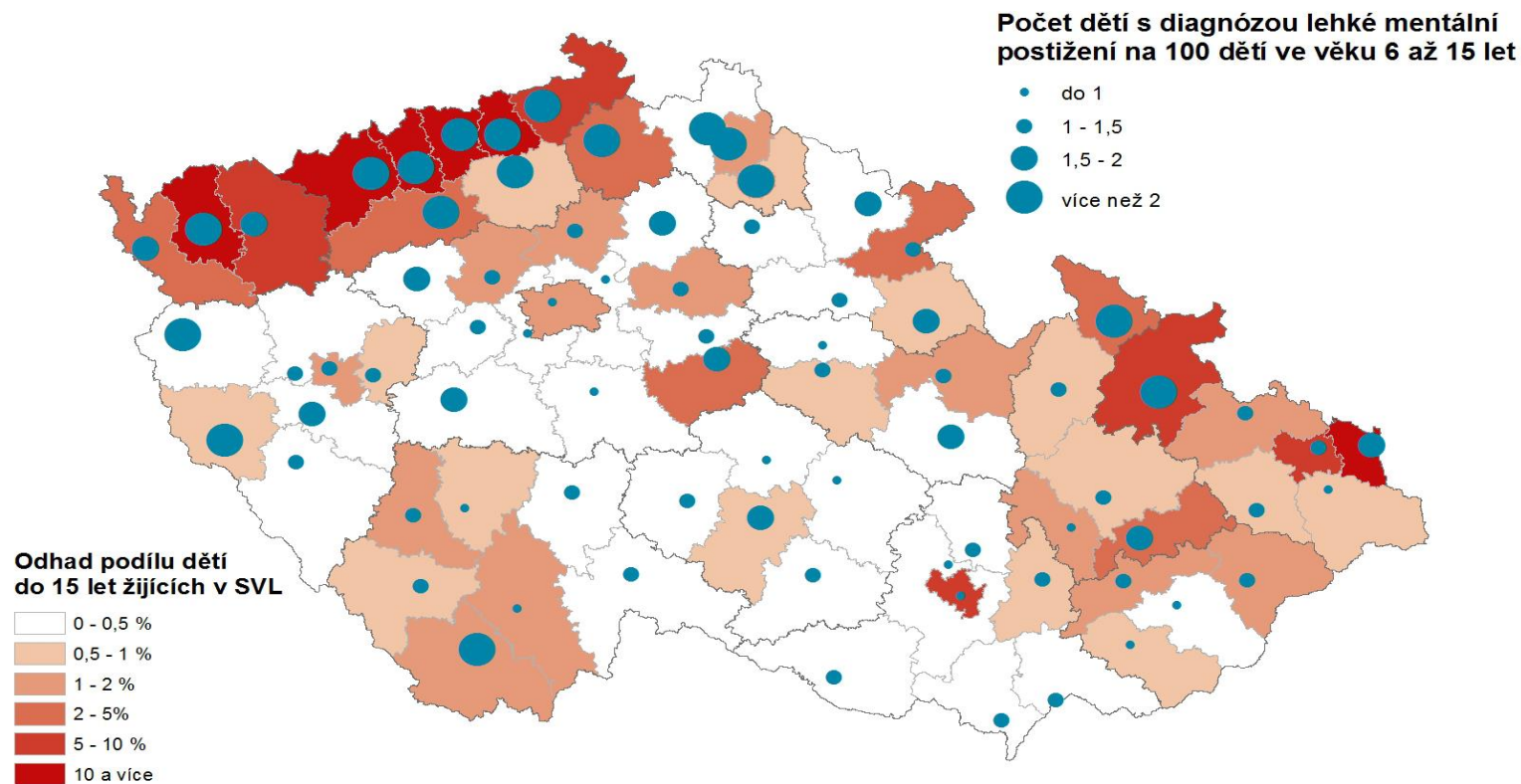
Mezinárodní průměrný výskyt mentálního postižení je 1,83%.

V základním školství v ČR ve školním roce 2014/5 bylo:

- 13 961 žáků s diagnózou LMP,
- 185 „ZŠ praktických“ = ZŠ s nadpoloviční většinou žáků s LMP,
- Do těchto škol docházelo 11 981 žáků, z toho 8 305 dětí s LMP,
- cca 38 000 dětí do 15 let žije v soc. vyl. lokalitách.

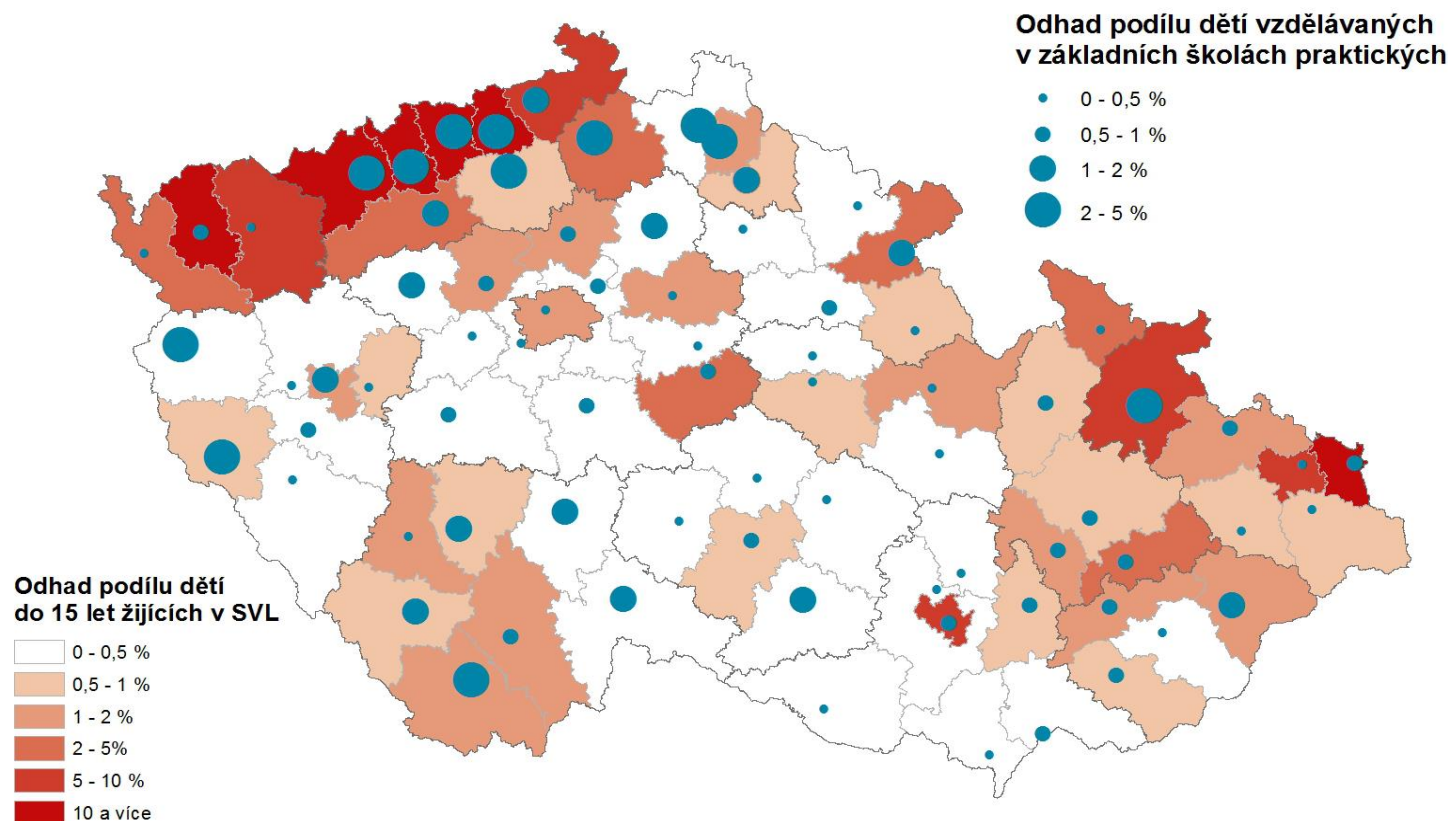
(zdroj: Klusáček, J: SVL, LMP, ZŠP. SPIV, 2015)

Existuje souvislost mezi počtem dětí ze sociálně vyloučených lokalit a kapacitou ZŠ praktických..?

Např. okres Litoměřice (vysoký počet dětí v ZŠP, nízký v SVL) x okres Sokolov (nízký počet dětí v ZŠP, vysoký v SVL) (Zdroj: Klusáček, J.: SVL, LMP, ZŠP. SPIV, 2015)

- Novela §16 představuje velkou šanci (nejen) pro žáky se SZN (za předpokladu smysluplného financování PO).
- Přináší podporu **všem** školám, neznamená rušení spec. škol
- Klíčová bude metodická podpora škol a ŠPZ
- Rizika:
  - Velké obavy škol z žáků ze sociálně vyloučených lokalit
  - Nejednotná diagnostika LMP
  - Poptávka rodičů po odděleném vzdělávání žáků se SZN (se souhlasem nemalé části pedagogické veřejnosti)
  - Malá míra připravenosti na žáky migranty
  - Vznik tříd a škol pro žáky s potřebou PO

SYSTÉMOVÁ PODPORA
INKLUZIVNÍHO
VZDĚLÁVÁNÍ V ČR

www.inkluze.upol.cz

Děkuji za pozornost.

tomas.habart@clovekvtisni.cz